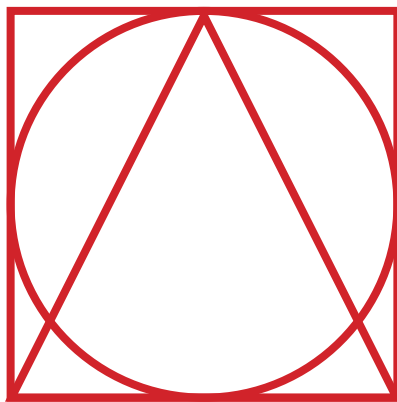

Impressions of Reality

**Christina Damgaard
Högskolan för Design och Konsthantverk,
Göteborgs Universitet.
Göteborg, vt 2012**

**Examensprojekt, Konstnärligt Kandidatprogram i Design 180 hp
Handledare: Camilla Iliefsky
Examinator: Martin Farran Lee
Opponent: Andreas Kittel**

ABSTRACT

Impression of reality deals with the subject of wearing a mask. It is an exploration of the idea that we are all playing different roles, on a stage in front of an audience. The aim was to work conceptually with text, photo and video as a way of exploring a subject. The goal was to create and edit the material so it would be interesting for the visitor at the graduation exhibition. The content was created through experiments based on questions such as the following examples; What is a mask? How can content control form? What is originality? The process resulted in a publication and a video installation with the ambition of highlighting the idea of the world as a theatrical construction. An applause for the actor as she enters the stage!

KEYWORDS:

Publication, Mask, Video, Installation, Actor, Stage, Observer

INNEHÅLLSFÖRTECKNING:

- 1. Titelsida**
- 2. Abstract,**
- 3. Innehåll**
- 4. Inledning**
 - 4. mål**
 - 4. syfte**
 - 4. bakgrund**
- 5. Frågeställningar**
- 5. Avgränsningar**
- 5. Genomförande**
 - 5. research**
 - 5. form och innehåll**
 - 6. the actor**
 - 6. the stage**
 - 6-7. the observer**
 - 7. format**
 - 8. text och typografi**
 - 8. språket**
 - 9. papper, print och bindning**
- 9. Resultat**
 - 9-13. Impressions of reality**
 - 10-11 bilder resultat**
 - 13. bilder resultat**
 - 14. Observe the unobserved observer**
- 15. Diskussion och Slutsats**
- 16. Referens**

INLEDNING

It is probably no mere historical accident that the word person, in its first historical meaning, is a mask. It is rather a recognition of the fact that everyone is always and everywhere, more or less consciously, playing a role. It is in these roles that we know each other, it is in these roles that we know ourselves.

Robert Ezra Park

Mål

Mitt mål med projektet var att utforska, dokumentera och tolka vad bärandet av en mask kan vara. Undersökningen skulle sedan sättas samman och presenteras på examensutställningen, därav var målet att formge sammanställningen av projektet så att den blir intressant för en publik. Mitt mål var också att genom undersökningar skapa ett innehåll där jag genom ett grafiskt arbete med text och bild belyser detta ämne.

Syfte

Jag har under min utbildning arbetat främst med grafisk formgivning genom bild och typografi men på sista tiden även fått ett stort intresse och nyfikenhet för att arbeta med video. Jag ville därför i mitt examensprojekt försöka sammanföra dessa element genom att arbeta aktivt med hur projektet skall presenteras för en publik under examensutställningen. Syftet med projektet var att utforska konceptskapande och formgivning genom text, film och foto.

Bakgrund

På jakt efter en mask

Hur många olika masker bär du? Vad är en mask? Kan det vara en frisyra? En jacka? Sättet du talar? Ditt hus? Ditt jobb? Ditt sätt att se på andra? Masken kan användas till att förena människor, uttrycka ideer, visa känslor eller dölja personligheter. Den kan användas medvetet eller omedvetet, syniskt eller uppriktigt. Den fysiska masken, teatermasken, har använts av människan sedan stenåldern, för att kliva in i olika roller och presentera olika känslor och tillstånd. Jag ser detta objekt som en symbol för de roller vi spelar i det verkliga livet. Det som från början fängade mitt intresse var hur förutfattade meningar och erfarenheter styr hur vi betar oss och uppfattar saker som sker runt omkring oss. Man ser det man förväntar sig att se. Idag lever vi i en tid då denna presentation och redigering av verkligheten är större och mer offentlig än någonsin. Vi använder oss dagligen av sociala medier där vi har möjlighet att välja hur vi vill presentera oss själva. Det är en verklighet som både rymmer sanning och fiktion. Utifrån tankarna om dessa roller och hur man kan undersöka dem, fick jag tipset att läsa Erving Goffmans bok *The presentation of self in everyday life*.¹ Där presenterar han idén om att vi alla är aktörer som spelar olika roller på en scen inför en publik. Vilka roller vi antar är beroende av såväl scenen som publiken. Jag blev väldigt intresserad av dessa ideer och efter att ha läst boken bestämde jag mig för att ha denna som utgångspunkt i mitt utforskande arbete om masken.

¹ Erving Goffman var en amerikansk professor i antropologi och sociologi. Skrev *The Presentation of Self in Everyday Life* 1959.

FRÅGESTÄLLNINGAR

Under projektets gång har frågor dykt upp som format idéer till nya undersökningar. Dessa har jag försökt besvara genom formexperiment och sammanställningar av texter. Men vissa frågor har funnits med sedan den inledande projektbeskrivningen och har varit relevanta under hela arbetet:

Hur kan man genom ett sökande av innehåll hitta ett koncept för formen och således skapa ett helhetsintryck?

Var går gränsen mellan fiktion och verklighet?

Hur kan verket presenteras på en utställning?

Hur kan man få besökaren att interagera med verket?

Var går gränsen mellan att vara otydlig och att skriva någon på näsan?

Avgränsningar

Projektet skulle kunna produceras på egen hand. Teknikerna jag använde mig av var begränsade till typografi, foto och video. Projektet skulle anpassas till examensutställningen som kommer att äga rum på HDK.

GENOMFÖRANDE

Research

Jag har använt mig av Erving Goffmans *The presentation of self in everyday life* som bas i mitt researcharbete. Jag har hela tiden återgått till denna bok för att hitta sätt att utforska masken och rollerna och som en grund för att skapa egna workshops. Genom att återgå till boken och fördjupa mig i texten har jag hittat formuleringar och tankar som jag har gått vidare med genom att arbeta med typografi, bild och formexperiment.

I starten av projektet hade jag tankar på att arbetet skulle innefatta mer iscensättande, där jag skulle experimentera runt roller i det offentliga rummet. Dock kände jag mig väldigt läst vid tanken om att hitta den där perfekta idén som skulle bära hela arbetet och under min researchprocess kom jag att fokusera mer och mer på sammanställning och insamlande av texter.

Under processen blev jag mer och mer intresserad av att arbeta med ord och språk som ett sätt att visualisera och belysa detta ämne. Mina experiment blev snarare av form, och vad form kan säga om identitet. I samband med detta fattade jag beslutet att själva sammanställningen av mina undersökningar skulle ske i formen av en publikation med tre huvuddelar; aktören, scenen och publiken. Kapitelindelningen kommer utifrån Goffmans analys av hur vi interagerar och presenterar oss själva genom dessa tre delar.

Form och innehåll

Processen har varit ett konstant växelverkande mellan form och innehåll där jag genom letande efter text och form undersökt ämnet utifrån vissa frågeställningar. Dessa har jag sedan sammanställt i en publikation. Nedan redogör jag för hur och varför de olika delarna har tillkommit, och vilka frågor jag har ställt för att hitta svaren.

The Actor/Aktören

The Teamplayer

Hur man i en grupp upprätthåller vissa roller för att ge gruppen en egen identitet. Vad är en lagspelare?

The sincere/cynical performer

Kan man vara ärlig och samtidigt spela en roll? Är det en medveten eller en omedveten akt? Handlar det om ett personligt uppsåt eller bara ett invant beteende?

The search for identity/symbol

Jakten på den personliga symbolen. Kan man skapa en personlig symbol som säger någonting om en människas person, även om den är uppbyggd av gemensamma grundformer?

The search for originality/mimesis

Jakten på originalet. Vi lever i en värld av kopior. Ständigt ser vi saker reproduceras, vidareutvecklas, kopieras och härmas, men när blir kopian ett original? Kan man upprepa något tills det skapar något nytt och eget?

The Stage/Scenen

Front

Vad är en front? En undersökning av den visuella och språkliga kommunikationen. Här utgick jag från Erving Goffmans definition av en front.

Acting out of character

Att agera utanför de ramar man omger sig av. När man upplever att någon eller någon inte passar in i sin omgivning eller i sin roll.

The mask

Hur använder vi masken idag? Vad har den för symbolvärde?

Sex, race, speech patterns

Hur påverkar förutfattade meningar om språk, kön och status tolkningen av ett innehåll?

Places

Jakten på den perfekta platsen. Kan en plats vara en mask?

The Observer/Betraktaren

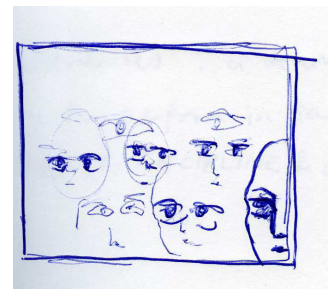
Power of the eye!

Vilken maktförhållande finns det mellan en aktör och en betraktare?

Observe the unobserved observer

Under denna rubrik undersökte jag tanken om av att vara både publik och aktör på samma gång och hur man skapar en känsla av iakttagelse. Här fattade jag beslutet att denna del skulle få bli den publika delen i form av en installation på examensutställningen. Jag skissade på idéer om att använda speglar eller filma besökaren på plats för att denna skall se sig själv som betraktare. Men efter att ha experimenterat med video där jag använt mig själv som skådespelare i en iscensättning av publiken, bestämde jag mig för att fokusera på att få besökaren att känna sig iakttagen under sitt besök på utställningen.

Jag bjöd in fem vänner till fotostudion där jag hade riggat upp en kamera. De fick sitta ner på en stol och stirra rakt in i kameran under en minut. Denna scen upprepades sedan ur tre vinklar. Jag valde en vinkel från varje person och klippte samman dessa i en gemensam projektion. Jag försökte få dessa fem olika betraktare att se ut som att de tittar på samma punkt genom att placera de olika vinklingarna i förhållande till varandra. Jag hade även en önskan att få projektionen att upplevas som verkliga ansikten som stirrar, inte bara en film av ett gäng ansikten, därför har jag experimenterat med olika storlekar och hur man kan få bort bakgrunden, dvs den projicerade ljusyta som inte använts. Jag testade med en LED-projektor där man genom att använda en svart RGB helt kan släcka ljuset där man inte vill ha någon bild. Under mina tester och skisser på själva installationen prövade jag att anpassa ansiktena till en väg med uppsatta tomma tavelramar, dels för att hitta

Den första idéskissen

en fin form till utställningen, men också för att dessa ansikten vid första anblicken ser ut som stillbildsporträtt, det är inte förrän efter en stund man inser att de rör på sig. Det är bilder från detta experiment som finns med i publikationen.

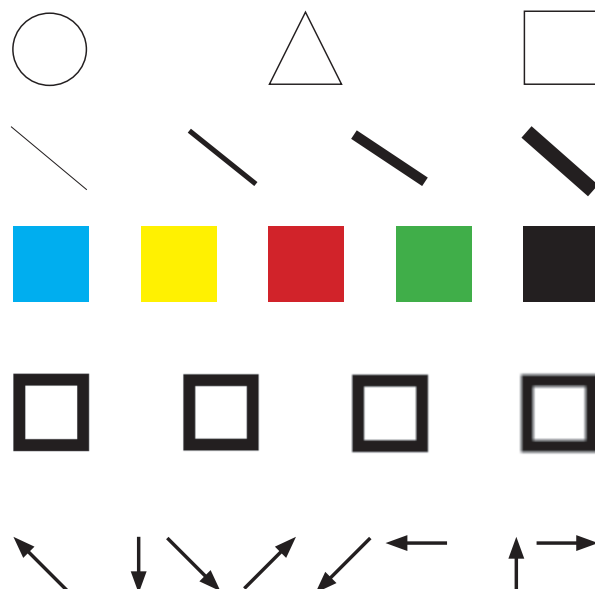
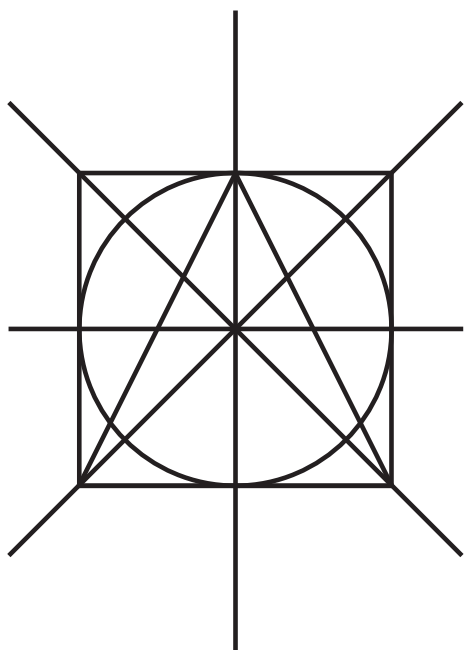
Format

Jag ville att innehållet i min undersökning skulle få bli grund för själva formkonceptet. Genom min undersökning av symbolen som ett sätt att presentera sig själv, skapade jag ett grid som sedan fick bestämma format på publikationen och bli bas för hur jag skulle arbeta med typografi och bildsättning. I undersökningen *The search for identity/the symbol* utgick jag från en rad grundläggande formelement för att skapa en personlig symbol. Genom att lägga samman dessa skapades ett grid som sedan blev grunden i publikationen. Jag valde att särskilja de tre olika delarna genom att ge dem en varsin färg:

the Actor

the Stage

the Observer

Symbolgrid, sammansättning av grundformer och riktningar.

Former som utgjorde de olika delarna i undersökningen om den personliga symbolen.

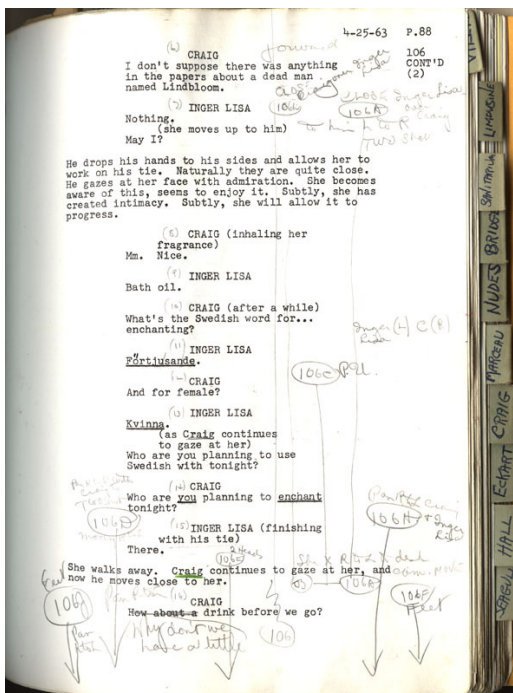
Texter och typografi

Jag har samlat texter från en rad olika personer och valt att använda dem reaktivt fritt. Jag har velat leka med typografin för att förstärka innehållet i dessa texter och kombinera dem med bilder utifrån mina egna idéer, de är alltså tagna ur sitt sammanhang utan någon större hänvisning till varifrån de hör hemma ursprungligen, förutom ett namn. Jag har sett mig själv som en redaktör med all rätt att klippa, klistra och manipulera andras uttalanden, utan att för den sakens skull ändra i själva texten.

För att förstärka tanken om teatern som metafor för rollerna, ville jag använda mig av en typografi som för tankarna till manuskriptet. Efter en rad tester bestämde jag mig för att använda mig av Andale Mono till kapitelindelningar, manus och de mer informations/instruktions baserade texterna. Som komplement till detta valde jag att arbeta med Neutra Text TF, då detta finns i en rad olika tyngder och varianter och fungerade fint tillsammans med Andale Mono.

Spåket

Jag fattade beslutet att göra hela publikationen på engelska trots mina egna begränsningar i språket. Detta beror främst på att min referensbok är skriven på engelska och jag har utgått ifrån vokalbuläret som används i den, då jag har försökt hitta en struktur och ett språk för min publikation. Även de citat jag har tagit till texterna är främst tagna från engelskspråkiga personer. För att få en så fin helhet som möjligt valde jag därför att all text skall skrivas på samma språk.

Prestige Elite STd

ORATOR

ANDALE MONO

andale mono

NEUTRA BOOK

neutra book

Neutra bold

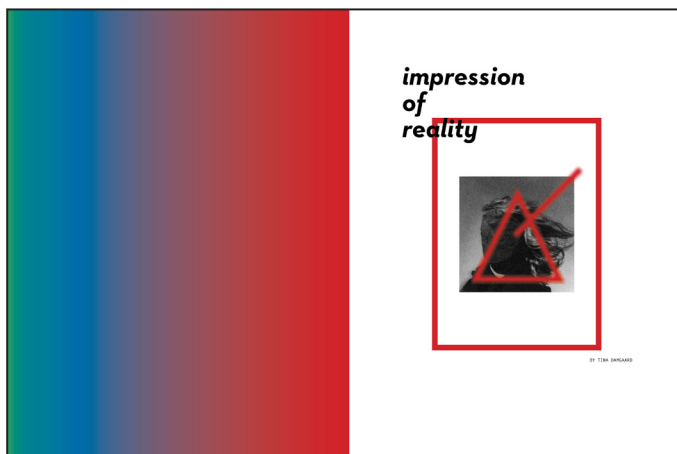
Neutra Book Italic

Filmmanus, inspiration till typografi.

Test av typsnitt

Papper, print och bindning

För mig kändes det viktigt att göra en så professionell och fin publikation som möjligt innanför budgeten och tidens ramar. Därför bestämde jag mig tidigt för att göra en dummie som skulle limbindas. Papper som jag valt till publikationen är Scandia Smooth Natural 120 gram. Valet kom från min erfarenhet att arbeta med just detta papper som jag tycker fungerar fint på tryck, men också utifrån förutsättningen att publikationen skall printas på HDKS plätter som inte klarar alla former av papper. Jag bestämde mig därför att i min första version av publikationen endast använda mig av en sorts papper.

skisser till omslag

RESULTAT

Impressions of Reality

Projektet har resulterat i en publikation med titeln *Impressions of Reality* samt en videoinstallation med titeln *Observe the unobserved observer*. Jag ser dessa som två delar av samma helhet. Publikationen är 58 sidor lång och uppdelad i tre kapitel.

I *Kapitel 1, the Actor* har jag samlat de undersökningar och texter som handlar om själva aktören, den som uppträder inför någon. Citat i kapitlet är tagna från följande personer: Erving Goffman, Ezra Park och Richard Scheschner. Andra element i kapitlet är skrivna av mig och innefattar en dramatisering av den cyniske aktören, (the sincere/cynical performer). Det är en fritt ihopfantiserad dramatisering av den välkända verkliga händelsen då Viktor Lustig försökte sälja Eiffeltornet som skrot.¹ Nästa del i kapitlet är sammanställningen av min undersökning av den personliga symbolen, som inleds med en instruktion och bakgrund till de nästföljande sidorna där resultaten presenteras. På dessa har jag samlat ett urval av alla symboler som skapades då jag gjorde undersökningen på personer i min närhet. Sist i kapitlet kommer undersökningen om repetition. Jag har där helt enkelt kopierat kopian tills jag tyckte mig kunna se en ny bild skapas.

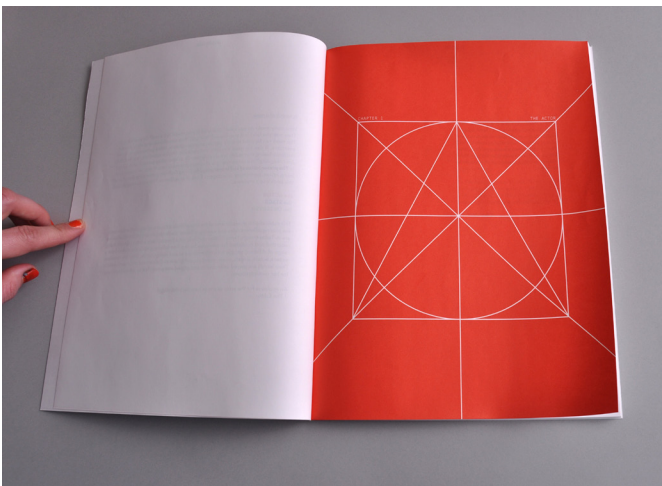
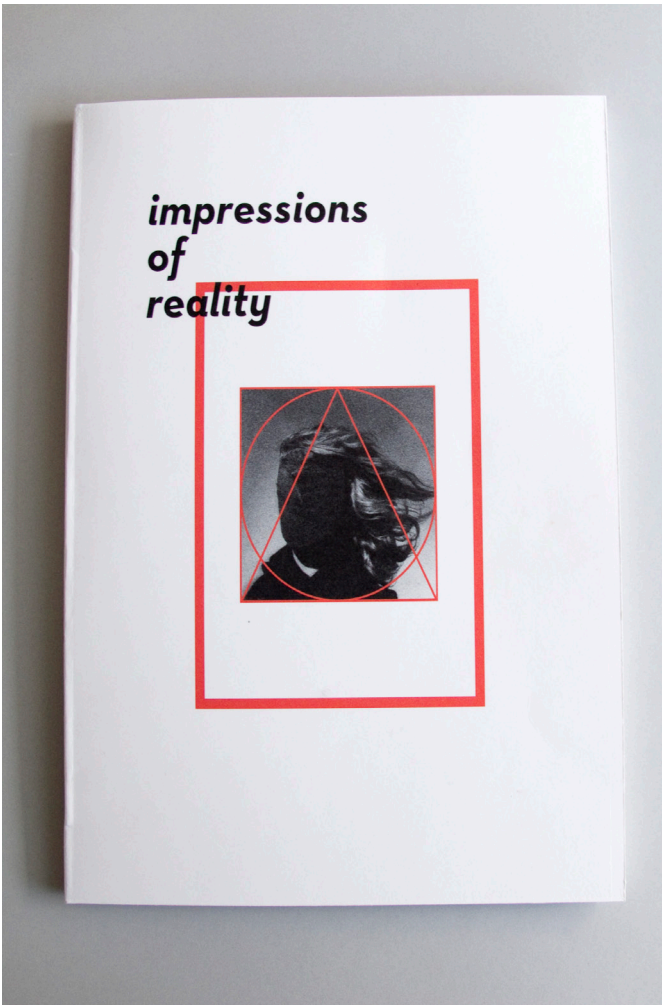
¹Viktor Lustig var en affärsman och lurendrejare, som 1925 försökte sälja Eiffeltornet som skrot.

Följande bilder visar utvalda sidor ur den färdiga publikationen. Från ovan:

Omslag

Titelsida, The Actor

The Teamplayer

Från ovan:

Titelsida, The Stage

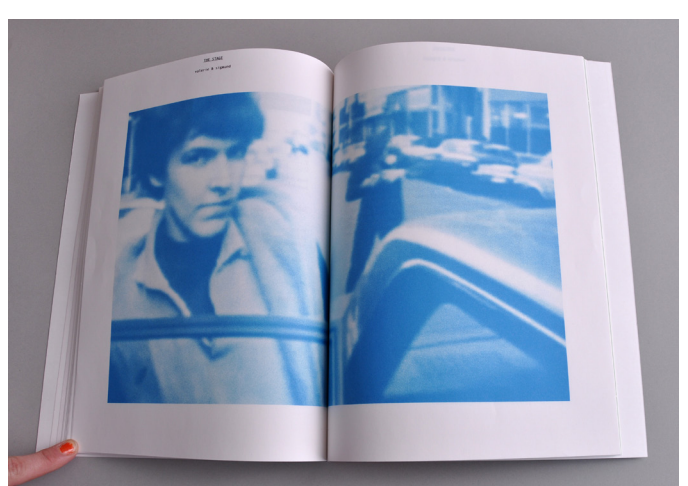
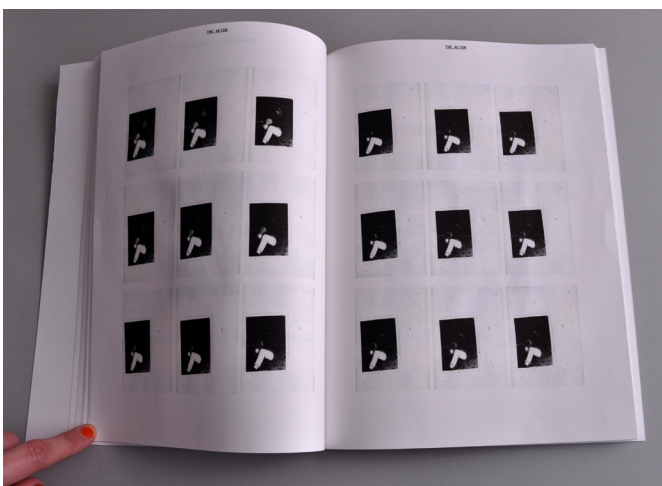
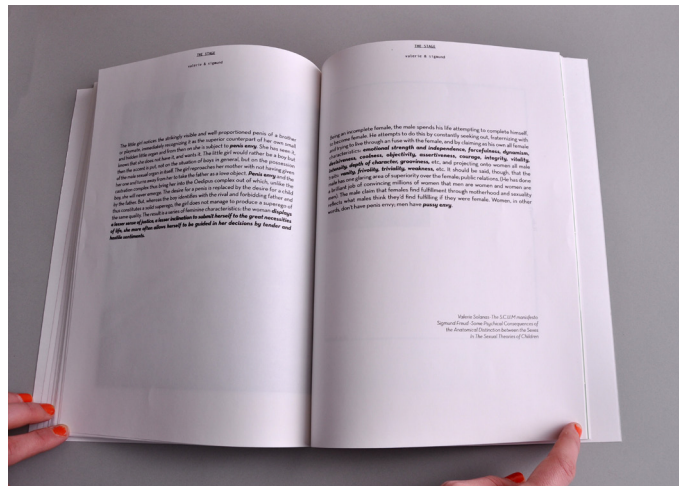
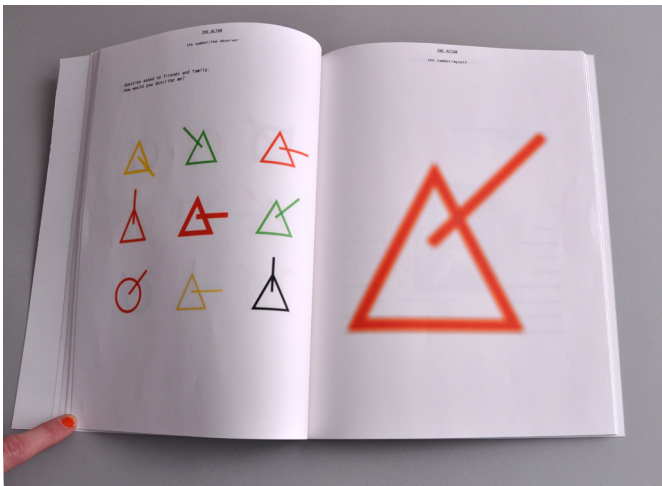
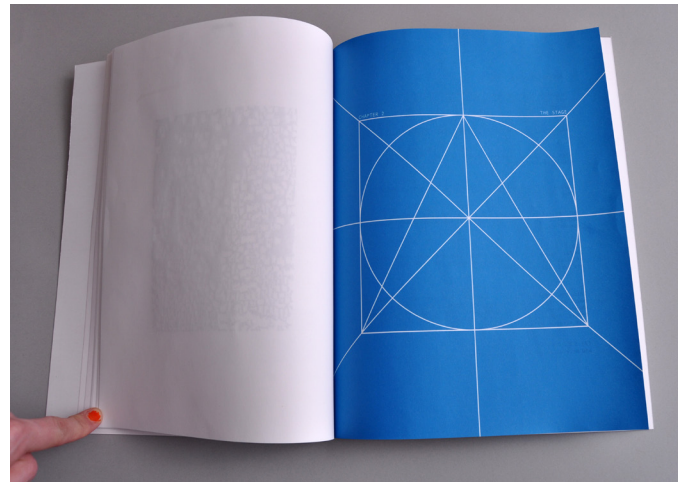
Acting out of Character

t.v. the symbol, result

t.h Valerie and Sigmund

t.v Mimesis

t.h Valerie and Sigmund

Kapitel 2, the Stage

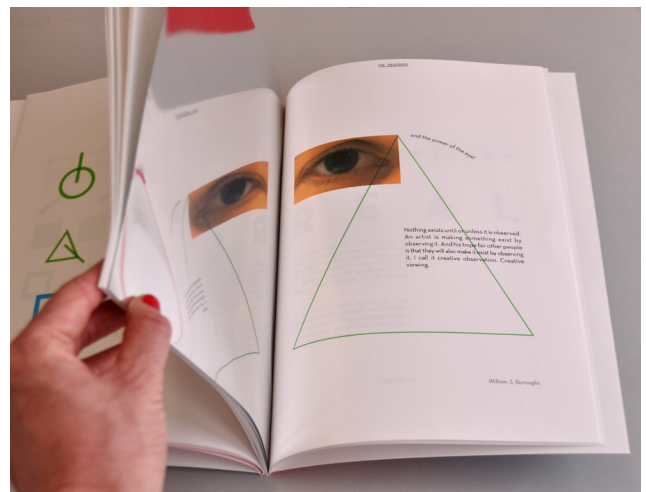
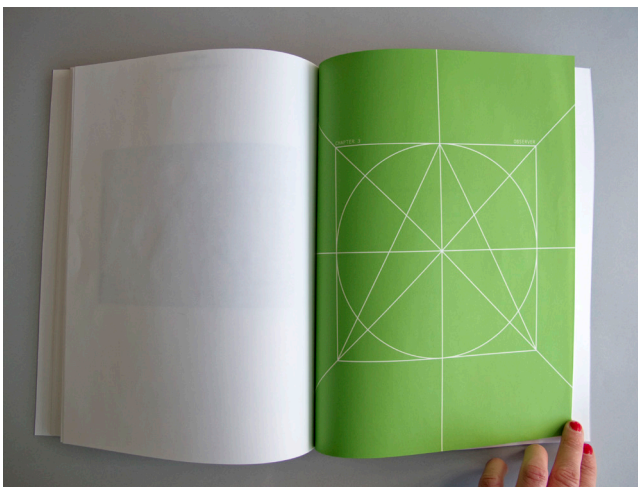
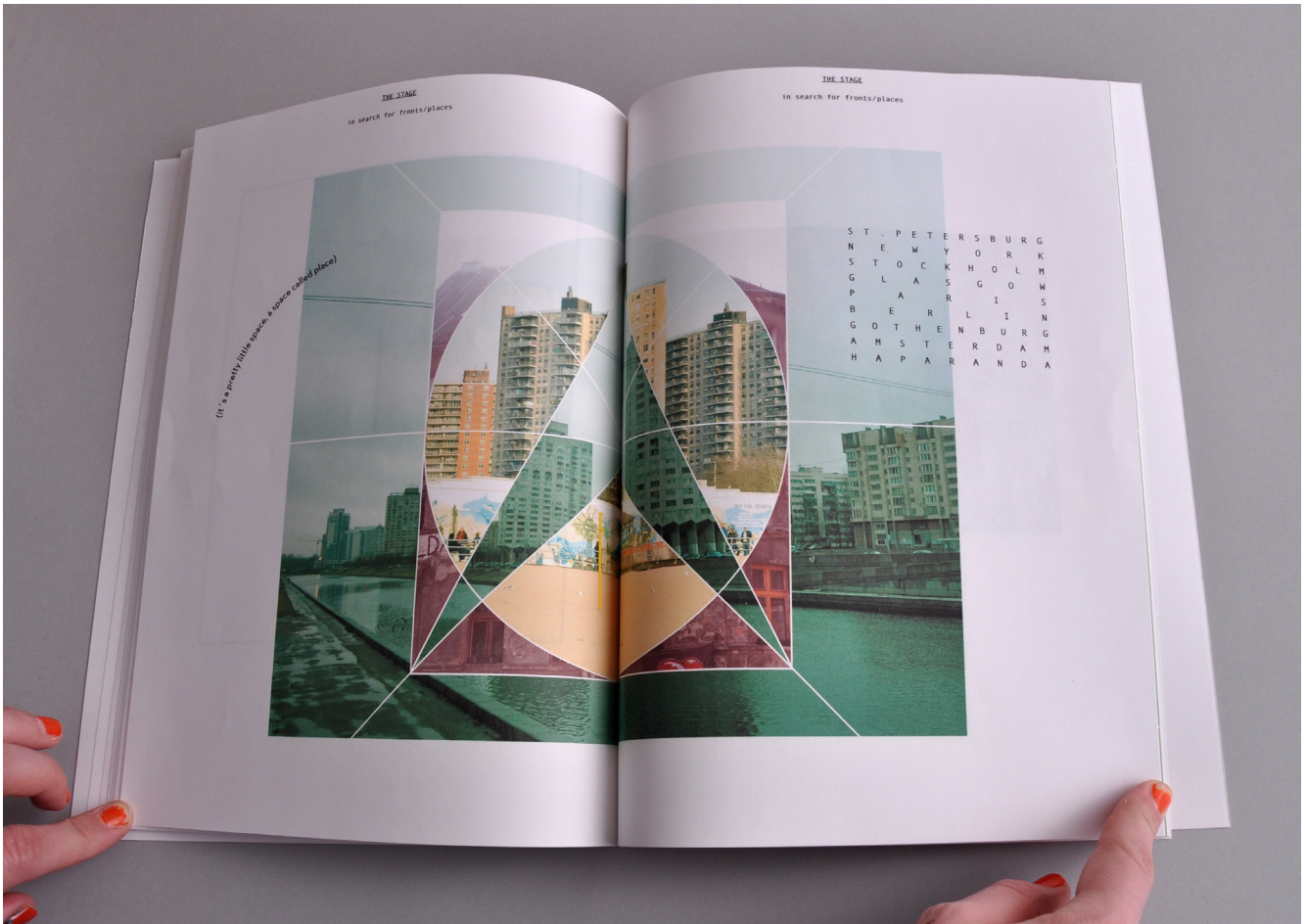
I det andra kapitlet har jag sammanställt de undersökningar som handlar om scenen. Texter i detta kapitel är tagna ifrån följande personer: William Shakespeare, Erving Goffman, Alan Moore, Gloria Steinem, Valerie Solanas, Sigmund Freud och Allan Kaprow. I kapitlet definierar jag scenen utifrån det Goffman kallar en *front*. Denna front kan både vara yttre omständigheter som möbler, dekor, scenografi och den personliga fronten som innefattar social status, kön, ålder, kläder, språk, kroppsspråk osv. Jag har i detta kapitel tittat på situationer då en person "acting out of character", dvs inte följer den väntade vägen för sitt uppträdande. Jag har tagit mig friheten att fritt skriva ett manus till den korta Youtubevideo där Sveriges Konung blir filmad när han röker en cigarett på Nobelfesten och ser något nervös ut. Nästa del är ett exempel på hur den fysiska masken används i samhället idag. Här med en bild på demonstranter från Occupy Wallstreet rörelsen i New York, där demonstranterna har tagit Guy Fawkes masken till sin symbol, sin grafiska profil. Guy Fawkes masken blev först känd då den förekommer i Alan Moores dystopiska framtidsskildring *V för Vendetta*.¹ Vidare har jag valt två texter som jag fann intressanta att jämföra. Till vänster på uppslaget kan man läsa ett utdrag ur Sigmund Freuds texter *Some Psychical Consequences of the Anatomical Distinction between the Sexes*² och *In The Sexual Theories of Children*, där han pratar om det så kallade oidipuskomplexet. Till höger på samma uppslag finns ett utdrag ur Valerie Solanas text *S.C.U.M manifesto*³. Rubriken *Search for places* är en serie kollage där jag har sökt efter olika platsers uttryck. Det handlar om att hitta den där perfekta scenen, sin egna drömplats.

I *Kapitel 3, the Observer* samlas de texter som rör publiken och observatören. Texter i denna del är hämtade från följande personer: Erving Goffman, William S. Burroughs och Marilyn Monroe. Denna del är betydligt kortare än de andra, vilket beror på att jag i här har fokuserat på installationen och den publika upplevelsen av projektet. Jag fick här idén om att man skulle kunna se sig själv när man bläddrar i publikationen och fick efter en gedigen jakt slutligen tag på ett så kallat spegelpapper, som jag verkligen tycker ger den effekten. Avlutningsvis finns ett par bilder från en skiss av den installation som kommer att byggas upp under examensutställningen.

¹ *V för Vendetta* är ett seriealbum, skriven av Alan Moore. Först publicerad 1982. Serien kretsar kring *V*, som är en anarkistisk revolutionär klädd i en Guy Fawkes-mask.

² *Some Psychical Consequences of the Anatomical Distinction between the Sexes*, Sigmund Freud 1925, *In The Sexual Theories of Children*, Sigmund Freud 1908

³ *S.C.U.M Manifesto*, Valerie Solanas 1967

Bilder visar utvalda sidor ur den färdiga publikationen. Från ovan;

In search for places

Titelsida, The Observer

Spegelpapper, Power of the eye!

Omslag, baksida

Observe the Unobserved Observer

Min idé är att man som besökare på utställningen skall uppleva projektet och dess tre bärande delar: aktören, scenen och betraktaren. Resultatet blev därför en videoinstallation som bygger på en projektion av fem ansikten i närbild där de under en minut stirrar rakt in i kameran. Ansiktena är filmade från tre olika vinklar; rakt framifrån, ovanifrån och underifrån och sammansatta i en gemensam projektion, vilken kommer att loopas. Tanken är att få besökaren att uppleva sig själv som en aktör, samtidigt som man genom sitt besök på utställningen spelar rollen som betraktare. Ansiktena kommer att projiceras i naturlig storlek eller aningen större, stirrandes mot besökaren för att få denne att känna sig uttittad och kanske lite obekvämt. För att förstärka känslan av att befinna sig på en scen och utsattheten man känner som aktör, vill jag att besökaren skall tvingas kliva upp till en högre höjd, en scen, där publikationen om arbetet kommer att finnas tillgänglig.

Observe the unobserved observer. Bild från test till installation.

Diskussion och slutsats

Jag har under projektets början känt en rädsla för att jag valt ett ämne som var för stort och svårt att greppa att det låste mig rent kreativt och gjorde att jag hela tiden letade efter vägar att smalna av det och hitta en vinkel. Detta beror till stor del på att jag hela tiden försökte hitta en given stark idé som kunde bära hela projektet. Det var egentligen när jag bestämde mig för att utgå ifrån Erving Goffmans bok som min ingång i projektet tog fart. Det tog ett bra tag för mig att acceptera att jag har valt att arbeta utforskande och därför i starten inte kunde veta var projektet skulle sluta. Att lära sig att slappna av i detta har varit en väldigt nyttig erfarenhet för mig och jag känner mig stärkt i att fortsätta våga sätta igång projekt utan att se det färdigt resultatet från början. Innehållsmässigt kan jag fortfarande känna att det saknas ett iscensättande och experimenterande som komplement till innehållet i publikationen. Det är ett fantastiskt stort ämne att behandla under den begränsade tiden som har funnits att tillgå, vilket gör att jag känner att det finns så mycket mer att utforska. Det skulle kunna vara ett pågående arbete i all framtid. Det har varit spännande att fokusera på texten och dess innehåll, vilket jag ofta i tidigare projekt har låtit komma i skymundan för bilden. Detta har givit mig mersmak och jag ser potential att utveckla typografin och gå djupare in i lekfullhet och utforskande runt hur man kan använda text som bild. Att arbeta med just ord har varit väldigt intressant och jag har fått en större förståelse för vilken betydelse valet av uttryck och formuleringar har för en kommunikation. Språk är väldigt spännande och något jag vill fortsätta arbeta med i framtida projekt. Detta arbetet har handlat till stor del om gränsen mellan tydlighet och tolkningsfrihet. Jag tycker själv att det är mer spännande att ta del av ett material där det finns en stor öppenhet för egna tolkningar men samtidigt är det viktigt att få en nyckel in i material för att man skall orka ta till sig det. Denna sköra gräns intresserar mig men är också väldigt svår att bemästra, då det är så personligt hur stor hjälp man vill ha för att tolka något. Jag har helt enkelt valt att utgå ifrån mig själv när det gäller vilken nivå av tydlighet jag har valt att lägga arbetet på.

Rent formmässigt skulle jag vilja arbeta vidare på omslaget som jag tycker skulle kunna utvecklas, framförallt i färg. Limbindningen behöver göras om, eftersom det uppstod vissa problem med plätter och uppbokad verkstad, fick själva bindningen göras i sista stund och det fanns inte möjlighet att ha flera kopior att testa på. Resultatet blev således inte helt perfekt med en något misslyckad rygg. Jag ser därför denna utgåva som en dummie som behöver gås igenom igen och förbättras.

Jag vill även bygga upp installationen igen då jag har arbetat vidare och fått en tydligare bild av hur jag vill att den skall se ut och vad den skall förmedla. De bilder jag har med i katalogen är en första skiss och jag tänker mig att de skall bytas ut till den utvecklade versionen. Efter att ha sammanställt mina undersökningar i en publikation känner jag nu att det är den publika upplevelsen som är den intressantaste biten att arbeta vidare med. Jag ser det som att jag har skapat mig en bas där jag kan hämta idéer till ytterligare projekt inom samma område.

REFERENS

Böcker

Ball S, Curtis D, Rees A.L, White D. (2011) Expanded Cinema
Tate publishing

Gade R, Jerslev A. (2005). Performative Realism
Museum Tusulanum Press

Goffman, E. (1959). The Presentation of self in everyday life.
Anchor Books

Scheschner R, (2002). Performance Studies - an introduction
Routledge

Internet

Kungen smygröcker
www.youtube.com/watch?v=tw35FuHrE_4&feature=related (2012-02-20)

All the world's a stage - William Shakespeare
<http://www.artofeurope.com/shakespeare/sha9.htm> (2012-03-01)

Victor Lustig
http://sv.wikipedia.org/wiki/Victor_Lustig (2012-03-05)

Valerie Solanas, S.C.U.M Manifesto
<http://www.womynkind.org/scum.htm> (2012-03-07)

Some Psychical Consequences of the Anatomical Distinction Between the Sexes
<http://www.enotes.com/some-psychical-consequences-anatomical-distinction-reference/some-psychical-consequences-anatomical-distinction> (2012-03-07)

Alan Moore – meet the man behind the protest mask
<http://www.guardian.co.uk/books/2011/nov/27/alan-moore-v-vendetta-mask-protest>
(2012-02-17)

Marilyn quotes
<http://www.goodreads.com/quotes/show/109467> (2012-03-18)